

й отримувати задоволення від роботи. Натомість робота у добре організованій команді є вагомим мотиваційним чинником, оскільки приносить задоволення. Проте не треба забувати й про приземленіші способи мотивації: компенсаційні пакети, публічне заохочення, можливість кар'єрного зростання для працівників, які пройшли тест на сумісність (а такі працівники з часом перетворюються на найцінніший фонд компанії). Команда, що довіряє керівникові, стане групою послідовників і прибічників. Адже оперативне управління й вирішення стратегічних завдань потребують командного духу, а не лише спільних дій. Щоб створити команду, успішні керівники приділяють увагу і формальним, і неформальним взаємодіям між членами свого колективу, стежать за відповідністю своїх слів і справ. Якщо вчинки керівника суперечать його заявам, командний дух випаровується. Найгірше те, що це виявляється не відразу, хоча зрештою обов'язково відбувається обвал.

Будівник. Людей мало надихнути, їх ще потрібно організувати. Організаційні функції, структури і процеси мають бути орієнтовані на найкращу реалізацію стратегічного задуму. Розроблення й створення системи управління організацією – функції будівника. Завдання керівника – стежити за ефективністю системи управління. Треба вибудувати модель бізнесу, стратегію – структуру організації, бізнес-процеси, розподілити функції. Робота над інструментами управління потребує багато часу, але вона виправдана.

У керівника є ще багато ролей, які йому необхідно опанувати: контролер, політик, підприємець, лобіст, піарник, модератор, арбітр і просто робоча конячка. Підбір кадрів, формування команди, подальша її робота залежить і від моральних якостей керівника (рис. 2). Від того, наскільки ефективно керівник виконує всі ці ролі, великою мірою залежить успіх командної роботи.

Таким чином, кадрова політика банку буде ефективною за таких умов:

- відповідності законодавству України, нормативним актам Національного банку України і нормативній базі банку;
- відповідності стратегії розвитку банку;
- збалансуванню інтересів працівників банку;
- швидкого пристосування до змін у зовнішньому і внутрішньому середовищі;
- прозорості, тобто бути простою для сприйняття, безконфліктною і такою, що сприятиме підвищенню іміджу банку.

Література

1. Герасимчук В. Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2000. – 360 с.

2. Хміль Ф. І., Хміль Л. М. Управління персоналом комерційного банку: Навч. посібник/ Під заг. ред Ф. І. Хміля. – Рівне: РДГУ, 2001. – 245 с.

УДК 336.14

Доц. Я. Д. Качмарик; магістр Р. Л. Лупак – Львівська КА

БЮДЖЕТ 2005 РОКУ – ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Розглянуто структурні елементи та джерела формування і напрямки використання засобів державного бюджету в Україні; відображено ефективність та соціально-економічні наслідки використання бюджетних ресурсів в умовах розвитку економічної системи України.

Doc. Ya.D. Kachmaryk; master's degree R.L. Lupak – Commercial Academy of Lviv

Budget in 2005 is forming and use in the conditions of development of the economic system of Ukraine

Structural elements and sources are considered formings and directions of the use of facilities of the state budget in Ukraine; efficiency and socio-economic consequences of the use of budgetary resources is represented in the conditions of development of the system of Ukraine.

Розвиток економічної системи України стикається з викликом, ефективному проведенню державної політики, пов'язаним із збереженням макроекономічної стабілізації та спроможністю нового уряду виконувати свої обіцянки, спрямовані на підвищення соціальних трансферів населення у 2005 р.

Бюджет – головний інструмент державної політики щодо регулювання суспільно-економічного розвитку. Це основне знаряддя економічного планування, макроекономічної стабілізації та зростання економіки.

Він, *з одного боку*, впливає на формування ВВП і централізовано розподіляє концентровану частку, що робить державний бюджет одним із найважливіших і найдієвіших інструментів впровадження державної політики, невід'ємною частиною ринкових відносин. *З іншого боку* – економічна ситуація держави і динаміка ВВП прямо впливають на бюджет як фонд державних фінансових ресурсів і, зокрема, формування доходів бюджету. Ця залежність простежується як на стадії планування, так і на стадії виконання бюджету і макроекономічних показників.

Сучасний стан соціально-економічного розвитку держави вимагає поглибленого розуміння значення бюджету в економічній системі держави, поліпшення прозорості та ефективності використання бюджетних коштів.

Весь бюджетний процес необхідно розглядати в площині аналізу макроекономічних показників та безпосереднього відстеження тенденцій і динаміки ВВП. Органічний зв'язок і узгодженість бюджету та макроекономічних показників, обсяги і темпи зростання ВВП, визначають фінансові можливості держави, а відтак прямо впливають на стан виконання державного і місцевих бюджетів України і здійснення державних видатків у суспільно-економічне життя країни.

Приріст валового внутрішнього продукту (ВВП) у січні – квітні 2005 р. порівняно з відповідним періодом 2004 р. становив 5,0 %. Номінальний валовий внутрішній продукт, за орієнтовною оцінкою, становив 110137 млн. грн. Найбільший приріст валової доданої вартості спостерігався в обробній промисловості на 7,1 %, транспорті – на 6,8 %, сільському господарстві, мисливстві та лісовому господарстві – на 5,7 %. Державний бюджет по доходах (з урахуванням взаємовідносин з місцевими бюджетами) виконано у сумі 19,4 млрд. грн. (22,4 % річних призначень), або 24,5 % до ВВП і на 71,8 % сформовано за рахунок податкових надходжень, з яких податок на додану вартість становить 48,6 %, податок на прибуток підприємств – 27,1 %.

Бюджет 2005 року – перший корок розвитку нової, більш соціально зорієнтованої, економіки України. Це документ який впливає на життя усього суспільства і *вирішує такі принципові завдання*, як: усунення розбалансова-

ності бюджету та досягнення його бездефіцитності; припинення нарощування боргів України; встановлення справедливих пенсій; забезпечення рівності умов оподаткування; наближення до рівня достойної заробітної плати; подолання бідності; боротьба з корупцією; наповнення реальним змістом принципу "державна власність для народу"; реалізація нової політики підтримки бюджетних секторів; повернення до самотутніх духовних орієнтирів.

Доходи держбюджету на 2005 рік встановлено в розмірі 105 млрд. 994 млн. 585,4 тис. грн. *Бюджетні видатки* затверджено на рівні 113 млрд. 778 млн. 264,7 тис. грн. Видатки було збільшено на 19 млрд. грн. головним чином внаслідок збільшення соціальних трансферів. Додаткові трансфери Пенсійному фонду та місцевим бюджетам становлять 55,0 % та 16,0 % від суми соціальних виплат. *Граничний розмір дефіциту бюджету* на 2005 рік встановлено на рівні 6 млрд. 817 млн. 20,9 тис. грн. (1,6 % ВВП).

Зміни до Бюджету 2005 р. передбачають стрімке зростання соціальних виплат, перш за все, пов'язаних із підвищенням пенсій, мінімальної заробітної плати та різних видів соціальної допомоги (рис. 1).

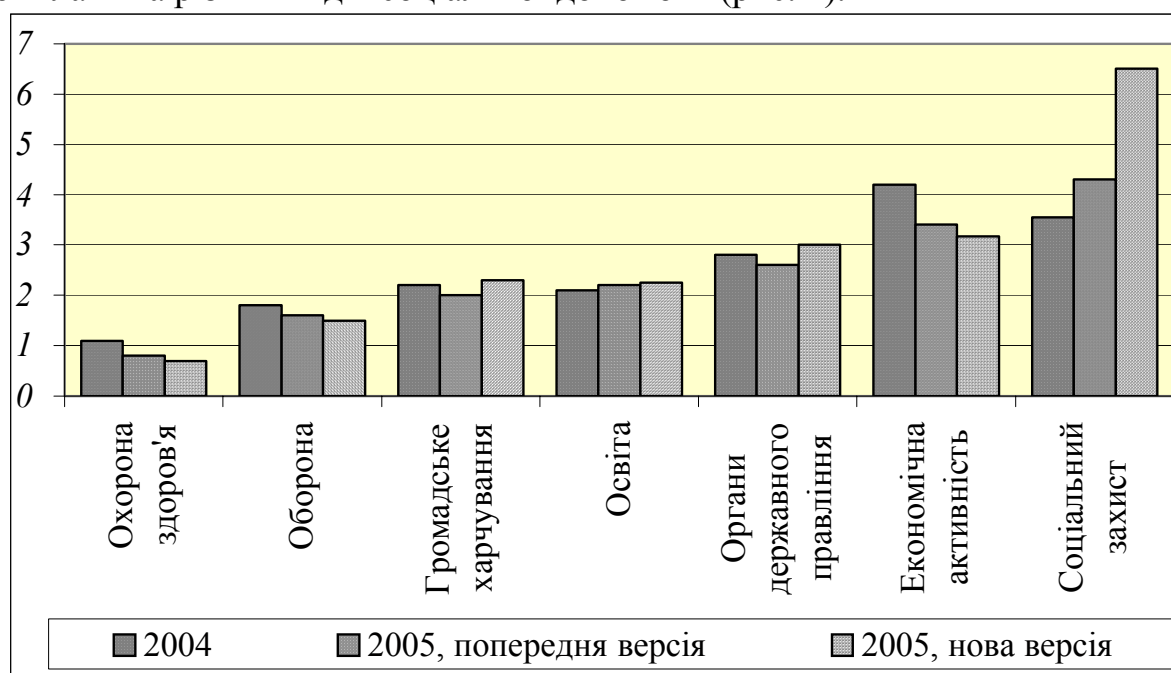

Рис. 1. Розподіл витрат бюджету України протягом 2004-05 рр

Більш того, збільшені видатки спрямовуються переважно на споживання, в той час, як інвестиційну складову бюджету зменшено, що може бути наслідком створення макроекономічних ризиків, пов'язаних з високою інфляцією та уповільненням економічного зростання.

Зросли більш ніж на 12,0 % мінімальні пенсії – з 295 до 332 грн. на місяць. Розмір середньої пенсії зріс на 21,6 % – з 315 до 383 грн. на місяць, тобто поступово ліквідується зрівнялівка в пенсійному забезпеченні (на сьогодні відповідний показник становить 83,0 %, планується до 44,0 %), що сприятиме відновленню стимулів для населення брати участь в обов'язковому пенсійному страхуванні.

Бюджет передбачає ресурс на поступове підвищення мінімальної зарплати з 262 до 332 грн., при цьому середня заробітна плата в бюджетній сфе-

рі зросте на 57,0 %. Власне, із 1 січня 2005 р. розмір мінімальної заробітної плати – 262 грн. на місяць, з 1 квітня 2005 р. – 290 грн. на місяць, з 1 липня 2005 р. – 310 грн. на місяць, з 1 вересня 2005 р. – 332 грн. (рис. 2).

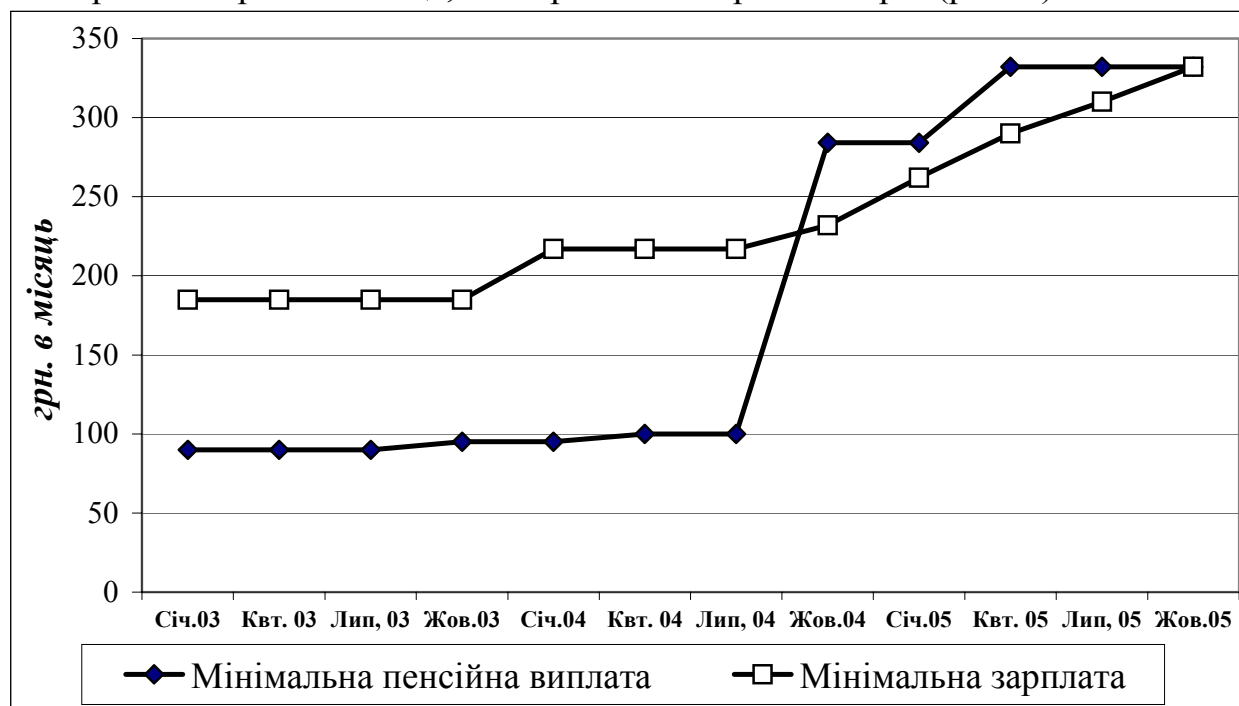

Рис. 2. Мінімальна пенсійна виплата та мінімальна зарплата в Україні

Також у змінах до бюджету закладено збільшення *допомоги при народженні дитини* зі 764 до 8,5 тисячі грн. Три тисячі 384 грн. виплачуватимуть одразу після народження немовляти, ще по 426 грн. – щомісячно впродовж року. В 4,1 раза зросте допомога одиноким матерям: на дітей до 6 років – із 33,5 до 188 грн., на дітей із 6 до 18 років – із 42,2 до 237,5 грн. Збільшили допомогу й дітям-сиротам – з 90 до 468 грн.

Крім того, *прожитковий мінімум на одну особу* в розрахунку на місяць передбачається збільшити з 382 до 423 грн., а також окремо для тих, хто належить до основних соціальних і демографічних груп населення: 1) дітей віком до 6 р – з 335 до 376 грн.; 2) дітей віком від 6 до 18 р – з 422 до 468 грн.; 3) працездатних осіб – з 409 до 453 грн.; 4) осіб, які втратили працездатність – з 300 до 332 грн.

Не забули в Бюджеті й про студентів. *Стипендії дітям – сиротам* пропонують підвищити на 75,0 %, а всім студентам, які одержують державну стипендію, на 17,0 % – до 84,6 грн. для учнів ПТУ та 127 грн. для студентів ВНЗ III-IV рівнів акредитації.

Виникає питання, а за рахунок яких ресурсів уряду вдалося збалансувати бюджет? Передусім за рахунок зміни показників макроекономіки на 36,0 %. Якщо донедавна держбюджет 2005 р. орієнтувався на обсяг валового внутрішнього продукту в 409 мільярдів гривень, то після проведення нового перерахунку доходи статей бюджету становили 436 мільярдів. Іншими ресурсними елементами балансу доходів і витрат бюджету є доходи від державного сектора (20,0 %), а також скасування спеціальних преференційних умов оподаткування для суб'єктів господарювання (42,0 %).

Однак підвищення соціальних виплат і низка інших позитивних моментів, спрямованих на підвищення рівня життя суспільства, можуть призвести до різкого зростання рівня інфляції. Нагадаємо, що стрімке збільшення соціальних видатків торік у жовтні спричинило нечуваний стрибок інфляції, а також мало не призвело до економічної кризи в Україні.

Також важливо окреслити, що бюджет 2005 р закладає скасування вільних економічних зон і податкових пільг деяким галузям економіки: автомобілебудуванню, суднобудуванню, військово-промислового комплексу, зокрема літакобудуванню та космічній галузі. До того ж, парламент затвердив мораторій на надання нових пільг і розширення наявних.

Однак під загрозу поставлено подальше функціонування багатьох виробництв. Наприклад, зменшення митних тарифів на ввезення в Україну продукції сільськогосподарського виробництва (у деяких позиціях товарів – у 10-15 разів), а водночас зменшенням дотацій українському виробникові може поставити на межу банкрутства більшість діючих підприємств м'ясної та переробної галузей.

Серйозно зросло податкове навантаження на гральний бізнес – утричі збільшено вартість торгових патентів на надання послуг у сфері грального бізнесу: 1) для грального столу з кільцем рулетки – 192 тис. грн.; 2) для інших гральних столів (крім столів для більярду) – 144 тис. грн.; 3) для кегельбанів – 6 тис. грн. за кожен жолоб; 4) для більярдних столів – 1,8 тис. грн. за кожен стіл; 5) для грального апарата з грошовим чи матеріальним виграшем – 4,2 тис. грн. за кожен апарат; 6) для інших видів грального бізнесу – 7,2 тис. грн.

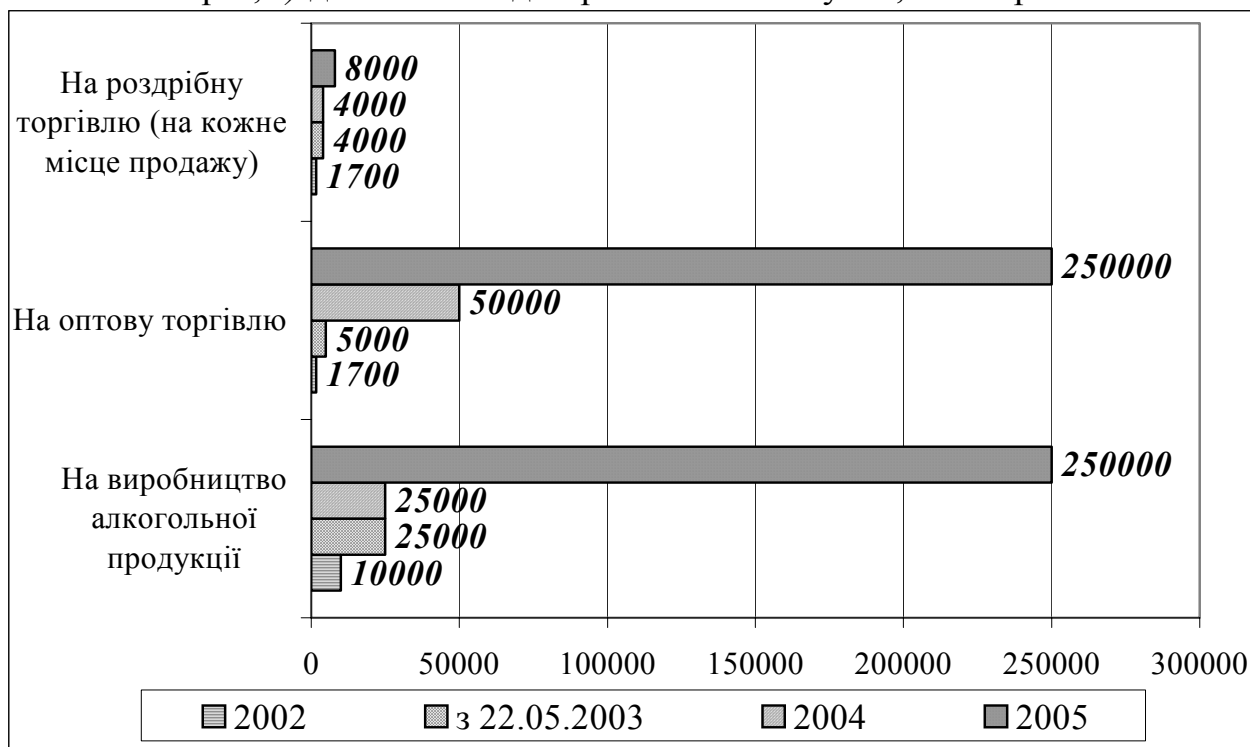

Рис. 3. Вартість ліцензій на торгівлю спиртними напоями

Окрім того, серйозними податками обклали виробників і реалізаторів алкогольних напоїв, тютюнових виробів – збільшено вартість торгового патенту на роздрібну торгівлю алкоголем і тютюном, що позначиться на ціні товарів чи послуг та кількості підприємців (рис. 3).

Бюджет 2005 р. є стартом "нової філософії", оскільки в ньому на першому місці – проблема соціальних стандартів. Цей документ можна сміливо вважати проривом у бюджетній сфері України – це "бюджет проїдання 98,0 % населення України, а не 2,0 % як це було раніше". Він ґрунтується на чітких економічних критеріях та параметрах соціально-економічного розвитку. Важко не погодитись з Юлією Тимошенко, яка вважає, що цей бюджет є добрим вирішенням соціальних проблем. "Я думаю, ми ніде не перебрали. Ми пройшли, як лезом бритви, і віднайшли ту гармонію, яку схвалили в парламенті", – заявила вона після того, як ухвалили зміни.

У Бюджеті 2005 р. вражає різке збільшення пенсій, зарплат, стипендій, інших соціальних виплат, але і турбують скасування податкових пільг і збільшення акцизів.

Соціальна скерованість структури використання бюджету, є важливою для формування середнього класу та інтенсивного ринкового розвитку економічної системи в Україні.

Література

1. **Огонь Ц.Г.** Бюджет в умовах макроекономічного розвитку України// Актуальні проблеми економіки. – 2004, № 5. – С. 25-34.
2. **Ісмаїлов А.Б.** Бюджетний процес та напрямки його удосконалення// Фінанси України. – 2002, № 8. – С. 26-29.
3. **Крижанівська О.Ю.** Бюджетний дефіцит у макроекономічній стабілізації// Фінанси України. – 2002, № 6. – С. 26-30.
4. www.kontrakty.com.ua.

УДК 657.1: 537.214 (477)

*Доц. Л.Г. Медвідь, канд. екон. наук;
асист. В.Є. Кондратьєва – Львівська КА*

АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВТРАТ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ ЕНЕРГОПОСТАЧАЛЬНИМИ КОМПАНІЯМИ УКРАЇНИ

Втрати електроенергії в електричних мережах – один із найважливіших показників роботи енергопостачальних компаній, що впливає на результати їх діяльності. Неоднозначна кваліфікація таких втрат з точки зору фінансового та податкового обліку призводить до невірного відображення в обліку та фінансовій звітності енергопостачальних компаній. Пошукам шляхів вирішення таких проблем присвячена стаття.

Doc. L. Medvid; assist. V. Kondratyeva – Commercial Academy of Lviv

Aspects of account of losses of electric power by electric power suppliers's companies of Ukraine

Losses of electric power in electric networks is one of major indexes of work of companies of suppliers of electric power which influences on the results of their activity. Ambiguous qualification of such losses from the point of view the financial and fiscal accounting results in the incorrect reflection in an account and financial reporting of companies of suppliers of energy. The article is devoted to the findpaths working out such problems

Для правильного відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку енергопостачальних компаній виникла потреба з'ясувати природу процесу електропостачання.